

I

(Teisėkūros procedūra priimami aktai)

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2016/2284

2016 m. gruodžio 14 d.

dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydamiESI įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) per pastaruosius 20 metų Sąjungoje išmetamų antropogeninės kilmės oro teršalų ir oro kokybės srityje padaryta didelė pažanga, visų pirma įgyvendinant specialią Sąjungos politiką, įskaitant 2005 m. rugsėjo 21 d. Komisijos komunikatą „Teminė oro taršos strategija“. Tai pažangai buvo naudinga Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/81/EB ⁽⁴⁾, kurioje nustatytos valstybėse narėse iš viso per metus išmetamų teršalų ribos, nuo 2010 m. taikomos sieros dioksidui (SO₂), azoto oksidams (NO_x), nemetaniniams lakiesiems organiniams junginiams (NMLOJ) ir amoniakui (NH₃). Taip 1990–2010 m. Sąjungoje išmetamas sieros dioksido kiekis sumažintas 82 %, azoto oksidų kiekis – 47 %, nemetaninių lakiųjų organinių junginių kiekis – 56 %, o amoniako kiekis – 28 %. Tačiau, kaip nurodyta 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos komunikate „Europos švaraus oro programa“ (persvars-tytoje TOTS), lieka neišspręstas didelio neigiamo poveikio ir pavojaus žmonių sveikatai bei aplinkai klausimas;
- (2) 7-oje aplinkosaugos veiksmų programoje ⁽⁵⁾ patvirtinamas Sąjungos ilgalaikis oro politikos tikslas pasiekti tokį oro kokybės lygį, kad dėl jo nesusidarytų didelis neigiamas poveikis ir pavojus žmonių sveikatai ir aplinkai, todėl

⁽¹⁾ OL C 451, 2014 12 16, p. 134.

⁽²⁾ OL C 415, 2014 11 20, p. 23.

⁽³⁾ 2016 m. lapkričio 23 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2016 m. gruodžio 8 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ 2001 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/81/EB dėl tam tikrų atmosferos teršalų išmetimo nacionalinių ribų (OL L 309, 2001 11 27, p. 22).

⁽⁵⁾ 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1386/2013/ES dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“ (OL L 354, 2013 12 28, p. 171.).

tuo tikslu raginama visapusiškai laikytis dabartinių Sąjungos oro kokybės sritys teisės aktų, laikotarpiui po 2020 m. nustatytų strateginių tikslų ir veiksmų, bei raginama didinti pastangas tose srityse, kuriose didelis išmetamųjų oro teršalų kiekis daro poveikį gyventojams ir ekosistemoms, bei didinti oro kokybės sritys teisės aktų ir, visų pirma, Sąjungos politikos tikslų, nustatytų klimato kaitos ir biologinės įvairovės srityse, sinergiją;

- (3) persvarstytoje TOTS nustatomi nauji strateginiai tikslai laikotarpiui iki 2030 m., kuriuos įgyvendinant būtų palaipsniui siekiama Sąjungos ilgalaikio tikslo dėl oro kokybės;
- (4) valstybėse narėse ir Sąjungoje šiuo metu vyksta 2013 m. Jungtinių Tautų Aplinkos apsaugos programos Minamatos konvencijos dėl gyvsidabrio, kurios tikslas – apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką sumažinant iš esamų ir naujų šaltinių išmetamą gyvsidabrio kiekį, ratifikavimo procesas, siekiant, kad ji įsigaliotų 2017 m. Pranešimus apie išmetamus to teršalo kiekius turėtų peržiūrėti Komisija;
- (5) valstybės narės ir Sąjunga yra 1979 m. Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos (JTEEK) Tolumų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos (toliau – TTOTP konvencija) ir kelių jos protokolų, įskaitant 1999 m. Protokolą dėl rūgštėjimo, eutrofikacijos ir pažemio ozono mažinimo, kuris buvo peržiūrėtas 2012 m. (toliau – peržiūrėtas Geteborgo protokolas), šalys;
- (6) kalbant apie 2020 m. ir vėlesnį laikotarpį, peržiūrėtame Geteborgo protokole kiekvienai šaliai, remiantis 2005 m., kurie laikomi baziniais metais, nustatomi nauji išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimai, susiję su sieros dioksidu, azoto oksidais, nemetaniniais lakiaisiais organiniais junginiais, amoniaku ir smulkiomis kietosiomis dalelėmis, skatinama mažinti išmetamą juodosios anglies kiekį, taip pat raginama rinkti ir kaupti informaciją apie neigiamą išmetamųjų oro teršalų koncentracijos ir nuosėdų poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai bei dalyvauti pagal TTOTP konvenciją rengiamose į poveikį orientuotose programose;
- (7) todėl Direktyva 2001/81/EB nustatytas išmetamųjų teršalų nacionalinių ribų taikymo režimas turėtų būti persvarstytas, siekiant jį priderinti prie Sąjungos ir valstybių narių tarptautinių įsipareigojimų. Tuo tikslu šioje direktyvoje nustatyti nacionaliniai išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimai kiekvieniems metams nuo 2020 m. iki 2029 m. yra tokie patys kaip ir peržiūrėtame Geteborgo protokole nustatyti įsipareigojimai;
- (8) valstybės narės turėtų šią direktyvą įgyvendinti taip, kad būtų veiksmingai prisidėta siekiant Sąjungos ilgalaikio oro kokybės tikslo, kuris patvirtintas Pasaulio sveikatos organizacijos gairėse, ir Sąjungos biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos tikslų, mažindamos su rūgštėjimu, eutrofikacija ir ozonu susijusios oro taršos lygį ir nuosėdas, kad jie neviršytų TTOTP konvencijoje nustatytos kritinės apkrovos ir lygių;
- (9) be to, ši direktyva turėtų padėti ekonomiškai efektyviu būdu siekti Sąjungos teisės aktuose nustatytų oro kokybės tikslų, švelninti klimato kaitos poveikį ir kartu visame pasaulyje gerinti oro kokybę bei stiprinti sinergiją su Sąjungos klimato ir energetikos politika, vengiant esamų Sąjungos teisės aktų dubliavimo;
- (10) ši direktyva taip pat padeda mažinti su sveikata susijusias dėl oro taršos patiriamas išlaidas Sąjungoje gerinant Sąjungos piliečių gerovę ir padeda skatinti pereiti prie žaliosios ekonomikos;
- (11) ši direktyva turėtų padėti palaipsniui mažinti oro taršą remiantis Sąjungos oro taršos šaltinių kontrolei skirtais teisės aktais, kuriais reglamentuojami konkrečių medžiagų išmetami teršalai, pasiektais sumažinimais;
- (12) Sąjungos oro taršos šaltinių kontrolei skirtais teisės aktais turėtų būti veiksmingai pasiektas numatytas išmetamųjų teršalų kiekio sumažinimas. Siekiant įgyvendinti platesnio užmojo oro kokybės tikslus, itin svarbu ankstyvuju etapu identifikuoti neveiksmingus Sąjungos oro taršos šaltinių kontrolei skirtus teisės aktus ir imtis su jais susijusių atsakomųjų veiksmų, kaip patvirtino įprastinėmis važiavimo sąlygomis iš EURO 6 dyzelinių automobilių išmetamo azoto oksidų kiekio ir bandymo metu išmetamo kiekio neatitikimas;
- (13) valstybės narės turėtų laikytis šioje direktyvoje nustatytų išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimų nuo 2020 m. iki 2029 m. ir nuo 2030 m. bei toliau. Kad įrodytų pažangą vykdant 2030 m. įsipareigojimus, valstybės narės 2025 m. turėtų identifikuoti orientacinius išmetamųjų teršalų lygius, kuriuos būtų galima techniškai įgyvendinti ir dėl kurių nebūtų patiriama neproporcingų išlaidų, ir turėtų stengtis laikytis tokių lygių. Kai 2025 m. išmetamųjų teršalų pagal nustatytą mažinimo trajektoriją apriboti negalima, valstybės narės paaikšina to nukrypimo priežastis ir nurodo priemones, kurias taikydamos valstybės narės vėl galėtų laikytis savo trajektorijos, vėlesnėse pagal šią direktyvą rengiamose ataskaitose;

- (14) šioje direktyvoje nustatyti 2030 m. ir tolesnio laikotarpio nacionaliniai išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimai yra pagrįsti numatomu kiekvienos valstybės narės išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo potencialu, nurodytu 2015 m. sausio mėn. Teminės oro taršos strategijos ataskaitoje Nr. 16 (toliau – TOTS 16), technine nacionalinių apskaičiavimų ir toje TOTS 16 pateiktų apskaičiavimų skirtumų analize ir politiniu tikslu ne vėliau kaip 2030 m. toliau mažinti bendrą poveikį sveikatai (palyginti su 2005 m.), kuo labiau priartėjant prie Komisijos pasiūlyme dėl šios direktyvos nurodyto lygio. Siekdama padidinti skaidrumą, Komisija turėtų skelbti pagrindines prielaidas, kuriomis remtasi rengiant TOTS 16;
- (15) atitiktis nacionaliniams išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimams turėtų būti įvertinama remiantis konkrečia metodikos taikymo būkle tuo metu, kai buvo nustatytas įsipareigojimas;
- (16) ataskaitų teikimo reikalavimai ir išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimai turėtų būti pagrįsti nacionaliniu energijos suvartojimu ir parduoto kuro kiekiu. Vis dėlto kai kurios valstybės narės gali pagal TTOTP konvenciją kaip atitikties pagrindą naudoti bendrą nacionalinį išmetamųjų teršalų kiekį, apskaičiuotą pagal kelių transporto sektoriuje suvartoto kuro kiekį. Ta galimybė turėtų būti išlaikyta šioje direktyvoje, siekiant užtikrinti tarptautinės ir Sąjungos teisės aktų suderinamumą;
- (17) siekiant išnagrinėti kai kuriuos neaiškumus, kylančius nustatant nacionalinius išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimus, peržiūrėtame Geteborgo protokole numatytos lankstumo priemonės, kurios turėtų būti įtrauktos į šią direktyvą. Visų pirma peržiūrėtame Geteborgo protokole nustatytas mechanizmas, pagal kurį laikantis tam tikrų sąlygų koreguojamos nacionalinės išmetamųjų teršalų apskaitos ir apskaičiuojami ne daugiau kaip trejų metų valstybėje narėje išmetamųjų teršalų metiniai vidurkiai. Be to, šioje direktyvoje, turėtų būti nustatytos lankstumo priemonės, pagal kurias nustatomas mažinimo įsipareigojimas, kuris yra didesnis nei ekonomiškai efektyvus mažinimas, nustatytas TOTS 16 ir, taip pat pagal kurias turėtų būti siekiama padėti valstybėms narėms netikėtai ir išimtiniais atvejais, susijusiais su energijos gamyba arba tiekimu, jei tenkinamos konkrečios sąlygos. Komisija turėtų stebėti tų lankstumo priemonių naudojimą, atsižvelgdama į pagal TTOTP konvenciją parengtas gaires. Prašymų dėl koregavimo vertinimo tikslais 2020–2029 metų laikotarpiu nustatyti išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimai turėtų būti laikomi nustatytais 2012 m. gegužės 4 d., t. y. datą, kurią buvo atlikta Geteborgo protokolo peržiūra;
- (18) kiekviena valstybė narė turėtų parengti, priimti ir įgyvendinti nacionalinę oro taršos valdymo programą, siekdamas vykdyti savo išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo reikalavimus ir veiksmingai prisidėti prie oro kokybės tikslų įgyvendinimo. Tuo tikslu valstybės narės turėtų atsižvelgti į poreikį mažinti išmetamųjų teršalų, ypač azoto oksidų ir smulkiųjų kietųjų dalelių, kiekį tose zonose ir aglomeracijose, kuriose yra pernelyg didelė išmetamųjų oro teršalų koncentracija ir (arba) zonose ir aglomeracijose nuo kurių labai priklauso oro tarša kitose zonose ir aglomeracijose, įskaitant kaimynines šalis. Tuo tikslu nacionalinės oro taršos valdymo programos turėtų padėti sėkmingai įgyvendinti oro kokybės planus, priimtus pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/50/EB ⁽¹⁾ 23 straipsnį;
- (19) siekiant sumažinti išmetamųjų teršalų iš antropogeninės kilmės šaltinių kiekį, nacionalinėse oro taršos valdymo programose turėtų būti aptariamose priemonės, taikytinos visiems susijusiems sektoriams, įskaitant žemės ūkio, energetikos, pramonės, kelių transporto, vidaus vandenų laivybos, vietos būstų šildymo, ne keliais judančių mechanizmų ir tirpiklių sektorius. Vis dėlto valstybėms narėms turėtų būti suteikta teisė nuspręsti dėl priemonių, kurios turi būti priimtos siekiant įvykdyti šioje direktyvoje nustatytus išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimus;
- (20) rengdamos nacionalines oro taršos valdymo programas valstybės narės turėtų atsižvelgti į geriausią praktiką sprendžiant, *inter alia*, į šios direktyvos taikymo sritį patenkančių didžiausių žalą darančių teršalų problemą atsižvelgiant į jautrias gyventojų grupes;
- (21) žemės ūkis labai prisideda prie į atmosferą išmetamo amoniako ir smulkiųjų kietųjų dalelių kiekio. Kad būtų sumažintas tas išmetamųjų teršalų kiekis, į nacionalines oro taršos valdymo programas turėtų būti įtrauktos priemonės, taikytinos žemės ūkio sektoriui. Tokios priemonės turėtų būti ekonomiškai efektyvios ir pagrįstos konkrečia informacija ir duomenimis, atsižvelgiant į mokslo pažangą ir į ankstesnes valstybių narių priimtas priemones. Bendra žemės ūkio politika suteikia valstybėms narėms galimybę konkrečiomis priemonėmis prisidėti prie oro kokybės. Būsimas vertinimas užtikrins geresnį tų priemonių poveikio supratimą;
- (22) oro kokybė turėtų būti pagerinta taikant proporcingas priemones. Patvirtindamos priemones, kurios turėtų būti įtrauktos į nacionalines oro taršos valdymo programas, taikytinas žemės ūkio sektoriui, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų visapusiškai atsižvelgiama į jų poveikį mažiems ūkiams, siekiant kuo labiau apriboti papildomas išlaidas;

⁽¹⁾ 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje (OL L 152, 2008 6 11, p. 1).

- (23) kai pagal nacionalines oro taršos valdymo programas taikomos tam tikros priemonės, skirtos išmetamųjų teršalų prevencijai žemės ūkio sektoriuje, visų pirma priemonės, skirtos ūkiams, kurie turi iš esmės keisti savo praktiką arba jiems reikia didelių investicijų, atitinka reikalavimus finansinei paramai gauti, Komisija turėtų sudaryti palankesnes sąlygas gauti tokią finansinę paramą ar kitą priemoną Sąjungos finansavimą;
- (24) tam, kad sumažintų išmetamųjų teršalų kiekį, valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę remti investicijų pakeitimą švariomis ir veiksmingomis technologijomis. Inovacijos gali padėti padidinti tvarumą ir išspręsti problemas ten, kur jos atsiranda, gerinant reagavimą į su oro kokybe susijusius iššūkius sektorių lygmeniu;
- (25) nacionalinės oro taršos valdymo programos, įskaitant analizę, kuria remiantis nustatomos politikos kryptys ir priemonės, turėtų būti nuolat atnaujinamos;
- (26) siekdamas parengti pagrįstas nacionalines oro taršos valdymo programas ir visus svarbius atnaujinimus, valstybės narės tas programas ir atnaujinimus turėtų aptarti per konsultacijas su visuomene ir visų lygmenų kompetentingomis institucijomis, sudarydamos sąlygas aptarti visas su politikos kryptimis ir priemonėmis susijusias galimybes. Kai įgyvendindamos savo programas valstybės narės galėtų daryti poveikį valstybės narės ar trečiosios valstybės oro kokybei, jos turėtų surengti tarpvalstybines konsultacijas, laikydamosi Sąjungos ir tarptautiniuose teisės aktuose, įskaitant 1991 m. JT EEK konvenciją dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste (Espo konvencija) ir jos 2003 m. Strateginį aplinkos vertinimo protokolą, nustatytą reikalavimų;
- (27) šia direktyva siekiama, *inter alia*, apsaugoti žmonių sveikatą. Kaip ne kartą yra pažymėjęs Teisingumo Teismas, iš esmės atmesti galimybę suinteresuotiesiems subjektams remtis direktyva nustatyta pareiga būtų nesuderinama su privalomuoju poveikiu, kuris pagal Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 288 straipsnio trečią pastraipą priskiriamas direktyvai. Tas teiginys ypač taikomas kalbant apie direktyvą, kurios tikslas – kontroliuoti ir mažinti oro taršą ir kuri dėl to yra parengta siekiant apsaugoti žmonių sveikatą;
- (28) valstybės narės turėtų parengti visų išmetamųjų oro teršalų, kuriems taikoma ši direktyva, nacionalines išmetamųjų teršalų apskaitas ir prognozes, taip pat informacines apskaitas ataskaitas ir teikti apie jas ataskaitas, kad Sąjunga galėtų vykdyti ataskaitų teikimo išpareigojimus pagal TTOTP konvenciją ir jos protokolus;
- (29) siekdamas išlaikyti bendrą nuoseklumą visos Sąjungos mastu, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų Komisijai teikiamos ataskaitos apie nacionalines išmetamųjų teršalų apskaitas ir prognozes, taip pat informacines apskaitas ataskaitas visiškai derėtų su jų pagal TTOTP konvenciją teikiamomis ataskaitomis;
- (30) siekdamas įvertinti šioje direktyvoje nustatytų nacionalinių išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo išpareigojimų veiksmingumą, valstybės narės taip pat turėtų stebėti oro taršos poveikį sausumos ir vandens ekosistemoms ir apie tokią poveikį teikti ataskaitas. Siekiant užtikrinti ekonomiškai efektyvų požiūrį, valstybės narės turėtų turėti galimybę naudotis šioje direktyvoje nurodytais neprivalomais stebėsenos rodikliais; jos taip pat turėtų juos koordinuoti su kitomis stebėsenos programomis, parengtomis pagal susijusias direktyvas ir atitinkamais atvejais TTOTP konvenciją;
- (31) turėtų būti įsteigtas Europos Švaraus oro forumas, apimantis visus suinteresuotuosius subjektus, įskaitant valstybių narių kompetentingas institucijas visais atitinkamais lygmenimis, kad būtų keičiamasi patirtimi ir gerąja praktika, visų pirma siekiant teikti gaires ir sudaryti palankesnes sąlygas koordinuotai įgyvendinti Sąjungos teisės aktus ir politiką oro kokybės gerinimo srityje;
- (32) valstybės narės, laikydamosi Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/4/EB ⁽¹⁾, turėtų užtikrinti aktyvią ir sistemingą informacijos sklaidą elektroninėmis priemonėmis;
- (33) būtina iš dalies pakeisti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/35/EB ⁽²⁾, kad būtų užtikrintas tos direktyvos suderinamumas su 1998 m. JT EEK konvencija dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (toliau – Orhuso konvencija);

⁽¹⁾ 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinanti Tarybos direktyvą 90/313/EEB (OL L 41, 2003 2 14, p. 26).

⁽²⁾ 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/35/EB, nustatanti visuomenės dalyvavimą rengiant tam tikrus su aplinka susijusius planus ir programas ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/337/EEB ir 96/61/EB dėl visuomenės dalyvavimo ir teisės kreiptis į teismus (OL L 156, 2003 6 25, p. 17).

- (34) siekiant atsižvelgti į technikos raidą ir tarptautinius pokyčius, Komisijai pagal SESV 290 straipsnį turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti aktus, kiek tai susiję su daliniu I priedo, III priedo 2 dalies ir IV priedo keitimu, siekiant juos priderinti prie pokyčių pagal TTOTP konvenciją, ir kiek tai susiję su daliniu V priedo keitimu, siekiant jį priderinti prie technikos ir mokslo pažangos ir prie pokyčių, susijusių su TTOTP konvencija. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamuosius darbus Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁽¹⁾ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (35) siekiant užtikrinti vienodas lankstumo priemonių ir nacionalinių oro taršos valdymo programų įgyvendinimo sąlygas pagal šią direktyvą, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011⁽²⁾;
- (36) valstybės narės turėtų nustatyti sankcijų, taikomų pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas, taisykles ir užtikrinti, kad jos būtų įgyvendinamos. Tos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos;
- (37) atsižvelgiant į reikalingų Direktyvos 2001/81/EB pakeitimų pobūdį ir apimtį bei siekiant didinti teisinį tikrumą, aiškumą, skaidrumą ir prisidėti prie teisės aktų supaprastinimo, ta direktyva turėtų būti pakeista. Siekiant užtikrinti oro kokybės gerinimo pastangų tęstinumą, kol 2020 m. bus pradėti taikyti šioje direktyvoje nustatyti nauji nacionaliniai išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimai, valstybės narės turėtų laikytis Direktyvoje 2001/81/EB nustatytų išmetamųjų teršalų nacionalinių ribų;
- (38) kadangi šios direktyvos tikslas, t. y. užtikrinti aukštą žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygį, valstybės narės negali tinkamai pasiekti, o dėl priežasčių, susijusių su tarpvalstybiniu oro taršos pobūdžiu, jo geriau siekti Sąjungos lygmeniu, Sąjunga gali patvirtinti priemones, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (39) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų⁽³⁾ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimo apie perkėlimo į nacionalinę teisę priemonės pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose būtų paaiškinamos direktyvos nuostatų ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Tikslai ir dalykas

1. Kad būtų pasiektas toks oro kokybės lygis, dėl kurio nesusidarytų didelis neigiamas poveikis ir pavojus žmonių sveikatai ir aplinkai, šioje direktyvoje nustatomi valstybėse narėse į atmosferą išmetamų antropogeninės kilmės teršalų – sieros dioksido (SO₂), azoto oksidų (NO_x), nemetaninių lakiųjų organinių junginių (NMLO), amoniako (NH₃) ir smulkiųjų kietųjų dalelių (KD_{2,5}) – kiekio mažinimo įsipareigojimai, ir reikalaujama parengti, priimti ir įgyvendinti nacionalines oro taršos valdymo programas ir stebėti tų išmetamųjų teršalų bei kitų I priede nurodytų išmetamųjų teršalų kiekius bei jų poveikį ir teikti apie tai ataskaitas.

⁽¹⁾ OLL 123, 2016 5 12, p. 1.

⁽²⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

⁽³⁾ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

2. Šia direktyva taip pat padedama siekti:
 - a) Sąjungos teisės aktuose nustatytų oro kokybės tikslų ir pažangos įgyvendinant Sąjungos ilgalaikį tikslą pasiekti tokį oro kokybės lygį, kuris atitiktų Pasaulio sveikatos organizacijos paskelbtas oro kokybės gaires;
 - b) Sąjungos biologinės įvairovės ir ekosistemų tikslų pagal 7-ąją aplinkosaugos veiksmų programą;
 - c) didesnės Sąjungos oro kokybės politikos ir kitų susijusių Sąjungos politikos krypčių, visų pirma klimato ir energetikos politikos, sinergijos.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma I priede nurodytiems teršalams, išmetamiems iš visų šaltinių, esančių valstybių narių teritorijoje, jų išskirtinėse ekonominėse zonose ir taršos kontrolės zonose.
2. Ši direktyva netaikoma išmetamiesiems teršalams Kanarų salose, Prancūzijos užjūrio departamentuose, Madeiroje ir Azorų salose.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

1. teršalų išmetimas – medžiagos išleidimas į atmosferą iš sutelktojo arba pasklidžiojo šaltinio;
2. išmetamieji antropogeninės kilmės teršalai – į atmosferą išmetami teršalai, susiję su žmogaus veikla;
3. ozono pirmtakai – azoto oksidai, nemetaniniai lakieji organiniai junginiai, metanas ir anglies monoksidas;
4. oro kokybės tikslai – Direktyvoje 2008/50/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/107/EB ⁽¹⁾ nustatytos oro kokybės ribinės vertės, siektinos vertės ir įsipareigojimai dėl poveikio koncentracijos;
5. sieros dioksidas arba SO₂ – visi sieros junginiai, išreikšti kaip sieros dioksidas, įskaitant sieros trioksidą (SO₃), sieros rūgštį (H₂SO₄) ir redukuotos sieros junginius, kaip antai vandenilio sulfidą (H₂S), tiolius ir dimetilsulfidus;
6. azoto oksidai arba Nox – azoto oksidas ir azoto dioksidas, išreikšti kaip azoto dioksidas;
7. nemetaniniai lakieji organiniai junginiai arba NMLOJ – visi organiniai junginiai, išskyrus metaną, kuriems saulės šviesoje reaguojant su azoto oksidais gali susidaryti fotocheminių oksidatorių;
8. smulkiosios kietosios dalelės arba KD_{2,5} – dalelės, kurių aerodinaminis skersmuo yra 2,5 mikrometrų (µm) arba mažesnis;
9. juodoji anglis arba BC – šviesą sugeriančios anglinės kietosios dalelės;
10. nacionalinis išmetamojo teršalo kiekio mažinimo įsipareigojimas – valstybės narės įsipareigojimas sumažinti išmetamos medžiagos kiekį; jis išreiškiamas ne mažesniu už nustatytąjį išmetamojo teršalo kiekio sumažinimu, kuris turi būti pasiektas tiksliniais kalendoriniais metais ir kuris nustatomas kaip bendro baziniai metais (2005 m.) išmesto teršalo kiekio procentinė dalis;

⁽¹⁾ 2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/107/EB dėl arseno, kadmio, gyvsidabrio, nikelio ir policiklinių aromatinių angliavandenių aplinkos ore (OL L 23, 2005 I 26, p. 3).

11. nusileidimo ir pakilimo ciklas – ciklas, apimantis orlaivio įriedėjimą ir išriedėjimą žeme, pakilimą, aukštėjimą, artėjimą, nusileidimą ir visus kitus jo manevrus, atliekamus mažesniame nei 3 000 pėdų aukštyje;
12. tarptautinis jūrų eismas – su bet kurios valstybės vėliava plaukiojančių laivų (išskyrus žvejybos laivus), kurie išvyksta iš vienos šalies teritorijos ir atvyksta į kitos šalies teritoriją, reisai jūroje ir priekrančių vandenyse;
13. taršos kontrolės zona – jūros rajonas, kuris driekiasi ne toliau kaip 200 jūrmylių nuo bazinių linijų, nuo kurių matuojamas teritorinės jūros plotis, ir kuri taršos iš laivų prevencijos, mažinimo bei kontrolės tikslais, valstybė narė nustato vadovaudamasi taikomomis tarptautinėmis taisyklėmis ir standartais;
14. Sąjungos oro taršos šaltinių kontrolei skirti teisės aktai – Sąjungos teisės aktai, kuriais siekiama sumažinti išmetamųjų teršalų, kuriems taikoma ši direktyva, kiekį taikant švelninamojo poveikio priemones šaltinyje.

4 straipsnis

Nacionaliniai išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimai

1. Valstybės narės, laikydamosi II priede nustatytų nacionalinių išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimų, taikytinų nuo 2020 m. iki 2029 m. ir nuo 2030 m. ir toliau, riboja bent šių per metus išmetamų antropogeninės kilmės teršalų kiekį: sieros dioksido, azoto oksidų, nemetaninių lakiųjų organinių junginių, amoniako ir smulkiųjų kietųjų dalelių.

2. Nedarant poveikio 1 daliai, valstybės narės imasi būtinų priemonių, kuriomis siekiama apriboti jų 2025 m. išmetamųjų antropogeninės kilmės teršalų kiekį – sieros dioksido, azoto oksidų, nemetaninių lakiųjų organinių junginių, amoniako ir smulkiųjų kietųjų dalelių. Tų išmetamųjų teršalų kiekį orientaciniai lygiai nustatomi pagal linijinę mažinimo trajektoriją, jungiančią pagal išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimus 2020 m. nustatytus išmetamųjų teršalų kiekio lygius ir pagal išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimus 2030 m. nustatytus išmetamųjų teršalų kiekio lygius.

Valstybės narės gali laikytis nelinijinės mažinimo trajektorijos, jei tai yra veiksmingiau ekonominiu arba techniniu požiūriu ir su sąlyga, kad nuo 2025 m. ji palaipsniui susijungia su linijine mažinimo trajektorija, bei jei tai nedaro poveikio 2030 m. išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimams. Valstybės narės nustato tą nelinijinę mažinimo trajektoriją bei nurodo jos laikymosi priežastis nacionalinėse oro taršos valdymo programose, kurios turi būti pateiktos Komisijai pagal 10 straipsnio 1 dalį.

Kai 2025 m. išmetamųjų teršalų kiekį pagal nustatytą mažinimo trajektoriją apriboti negalima, valstybės narės paaiškina to nukrypimo priežastis ir nurodo priemones, kurias taikydamos valstybės narės vėl galėtų laikytis savo trajektorijos, vėlesnėse Komisijai pagal 10 straipsnio 2 dalį teikiamose informacinėse apskaitos ataskaitose.

3. Siekiant laikytis 1 ir 2 dalių, į apskaitą neįtraukiami šie išmetamieji teršalai:

- a) orlaivių išmetamieji teršalai, išskyrus teršalus, išmetamus per nusileidimo ir pakilimo ciklą;
- b) nacionalinio jūrų eismo sektoriuje, vykdant reisuos į 2 straipsnio 2 dalyje nurodytas teritorijas ir iš jų, išmetami teršalai;
- c) tarptautinio jūrų eismo sektoriuje išmetami teršalai;
- d) azoto oksidai ir nemetaniniai lakieji organiniai junginiai, išmetami dėl veiklos, priskiriamos į atmosferą išmetamųjų teršalų 2014 m. nomenklatūros (NFR), numatytos TTOTP konvencijoje, 3B kategorijai (mėšlo tvarkymas) ir 3D kategorijai (žemės ūkio paskirties dirvožemiai).

5 straipsnis

Lankstumo priemonės

1. Valstybės narės gali pagal IV priedo 4 dalį parengti patikslintas metines nacionalines išmetamųjų sieros dioksido, azoto oksidų, nemetaninių lakiųjų organinių junginių, amoniako ir smulkiųjų kietųjų dalelių apskaitas, jei taikant patobulintus išmetamųjų teršalų apskaitos metodus, atnaujintus atsižvelgiant į mokslo žinias, pasirodytų, kad nevykdomi jų nacionaliniai išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimai.

Siekiant nustatyti, ar įvykdytos IV priedo 4 dalyje nustatytos atitinkamos sąlygos, išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimai 2020–2029 metams laikomi nustatytais 2012 m. gegužės 4 d.

Nuo 2025 m. patikslinimams dėl labai skirtingų išmetamųjų teršalų faktorių arba metodikų, taikytų išmetamųjų teršalų kiekiams iš konkrečių šaltinių kategorijų nustatyti, nei buvo tikimasi įgyvendinant tam tikrą normą arba standartą pagal Sąjungos oro taršos šaltinių kontrolės teisės aktus, vadovaujantis IV priedo 4 dalies 1 punkto d papunkčio ii ir iii įtraukomis, taikomos šios papildomos sąlygos:

- a) atitinkama valstybė narė, atsižvelgusi į nacionalinio patikrinimo išvadas ir vykdymo užtikrinimo programas, pagal kurias stebimas Sąjungos oro taršos šaltinių kontrolės teisės aktų veiksmingumas, patvirtina, kad labai skirtingų išmetamųjų teršalų faktorių nelemia jos vidaus teisės aktų įgyvendinimas ar tų teisės aktų vykdymo užtikrinimas;
- b) atitinkama valstybė narė pranešė Komisijai apie didelį išmetamųjų teršalų faktorių skirtumą, kad ji pagal 11 straipsnio 2 dalį iširtų, ar būtina imtis tolimesnių veiksmų.

2. Jei konkrečiais metais valstybė narė dėl išimtinai šaltos žiemos arba išimtinai sausos vasaros negali įvykdyti savo išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimų, ji gali įvykdyti tuos įsipareigojimus nustatydamą atitinkamų metų, prieš juosėjusių metų ir po jų einančių metų valstybėje narėje kasmet išmestų teršalų kiekio vidurkį, jei šis vidurkis neviršija nacionalinio metinio išmetamųjų teršalų kiekio lygio, nustatyto valstybės narės išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimuose.

3. Jei konkrečiais metais valstybė narė, kurios atveju vienas ar daugiau iš II priede įtvirtintų išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimų nustatyti griežtesniu lygiu nei ekonomiškai efektyvus mažinimas, nustatytas TOTS 16, negali įvykdyti atitinkamo išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimo įgyvendinusi visas ekonomiškai efektyvias priemones, laikoma, kad ji vykdo tuos įsipareigojimus ne daugiau kaip penkerius metus, su sąlyga, kad kiekvienais iš tų metų ji tą neatitiktį kompensuoja lygiaverčiu kito II priede nurodyto išmetamojo teršalo kiekio sumažinimu.

4. Laikoma, kad valstybė narė vykdo įsipareigojimus pagal 4 straipsnį ne daugiau kaip trejus metus, jei ji atitinkamų išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimų neįvykdo dėl staigiai ir išimtinu atveju nutraukto energijos ir (arba) šilumos tiekimo arba gamybos, arba tų sistemų pajėgumų praradimo, kurių nebuvo galima pagrįstai numatyti, ir jei laikomasi šių sąlygų:

- a) atitinkama valstybė narė patvirtino, kad siekiant užtikrinti atitiktį buvo dedamos visos pagrįstos pastangos, įskaitant naujų priemonių ir politikos krypčių įgyvendinimą, ir tos pastangos bus toliau dedamos, kad neatitikties laikotarpis būtų kuo trumpesnis; ir
- b) atitinkama valstybė narė patvirtino, kad priemonių ir politikos krypčių, kurios yra papildomos nurodytosioms a punkte, įgyvendinimas sukeltų neproporcingų išlaidų, kiltų esminis pavojus nacionaliniam energetiniam saugumui arba kiltų didelė energijos nepritekliaus rizika didelei gyventojų daliai.

5. Valstybės narės, ketinančios taikyti 1, 2, 3 arba 4 dalį, apie tai informuoja Komisiją ne vėliau kaip atitinkamų ataskaitinių metų vasario 15 d. Teikiant tą informaciją nurodomi teršalai ir susiję sektoriai ir, kai turima duomenų, poveikio nacionalinėms išmetamųjų teršalų apskaitoms mastas.

6. Komisija, kuriai padeda Europos aplinkos agentūra, atlieka peržiūrą ir įvertina, ar konkrečiais metais naudojantis bet kuria iš lankstumo priemonių buvo laikomasi atitinkamų sąlygų, nustatytų šio straipsnio 1 dalyje ir IV priedo 4 dalyje arba, kai taikoma, šio straipsnio 2, 3 ar 4 dalyje.

Kai, Komisijos nuomone, naudojimasis lankstumo priemone neatitinka atitinkamų sąlygų, nustatytų šio straipsnio 1 dalyje ir IV priedo 4 dalyje arba šio straipsnio 2, 3 ar 4 dalyje, ji per devynis mėnesius nuo atitinkamos ataskaitos, nurodytos 8 straipsnio 4 dalyje, gavimo dienos priima sprendimą, kuriuo atitinkama valstybė narė informuojama, kad negali būti pritarta naudojimuisi ta lankstumo priemone, ir nurodomos to atsisakymo pritarti priežastys. Kai per devynis mėnesius nuo atitinkamos ataskaitos, nurodytos 8 straipsnio 4 dalyje, gavimo dienos Komisija nepareiškia prieštaravimų, atitinkama valstybė narė laiko, kad naudojimuisi tą lankstumo priemone, yra pritarta ir ja galima naudotis tais metais.

7. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose nustatomos išsamios naudojimosi šio straipsnio 1, 2, 3 ir 4 dalyse nurodytomis lankstumo priemonėmis taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 17 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

8. Komisija, naudodamasi savo įgaliojimais pagal 6 ir 7 dalis, atsižvelgia į pagal TTOTP konvenciją parengtus atitinkamus rekomendacinius dokumentus.

6 straipsnis

Nacionalinės oro taršos valdymo programos

1. Siekdamas pagal 4 straipsnį apriboti savo metinius išmetamuosius antropogeninės kilmės teršalų kiekius ir prisidėti įgyvendinant šios direktyvos tikslus pagal 1 straipsnio 1 dalį, valstybės narės pagal III priedo 1 dalį parengia, priima ir įgyvendina savo atitinkamas nacionalines oro taršos valdymo programas.

2. Valstybės narės, rengdamos, priimdamos ir įgyvendindamos 1 dalyje nurodytą programą:

- a) įvertina, kokio masto poveikį nacionaliniai išmetamųjų teršalų šaltiniai gali turėti oro kokybei jų teritorijose ir kaimyninėse valstybėse narėse, prireikus naudodamos pagal Tolinų oro teršalų pernašų Europoje monitoringo ir įvertinimo programą (toliau – EMEP), priimtą remiantis TTOTP konvencijos Protokolu dėl bendradarbiavimo programos tolimų oro teršalų pernašų Europoje monitoringo ir įvertinimo srityje ilgalaikio finansavimo, surinktus duomenis ir parengtas metodikas;
- b) atsižvelgia į poreikį mažinti išmetamųjų oro teršalų kiekį, siekdamas savo teritorijose ir, kai taikoma, kaimyninėse valstybėse narėse įgyvendinti oro kokybės tikslus;
- c) imdamosi priemonių nacionaliniams smulkiųjų kietųjų dalelių kiekio mažinimo išpareigojimams įvykdyti, pirmenybę teikia priemonėms, kuriomis būtų mažinamas jose išmetamas juodosios anglies kiekis;
- d) užtikrina suderinamumą su kitais atitinkamais planais ir programomis, parengtais remiantis valstybių narių ar Sąjungos teisės aktuose nustatytais reikalavimais.

Siekdamas įvykdyti atitinkamus nacionalinius išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo išpareigojimus, valstybės narės į savo nacionalines oro taršos valdymo programas įtraukia III priedo 2 dalyje nustatytas privalomas išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo priemones ir gali į tas programas įtraukti III priedo 2 dalyje nustatytas neprivalomas išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo priemones, arba lygiavertį mažinimo poveikį turinčias priemones.

3. Valstybės narės savo nacionalines oro taršos valdymo programas atnaujina bent kas ketverius metus.

4. Nedarant poveikio 3 daliai, nacionalinėse oro taršos valdymo programose numatyta išmetamųjų teršalų mažinimo politika ir priemonės atnaujinamos per 18 mėnesių nuo naujausio nacionalinės išmetamųjų teršalų apskaitos arba nacionalinių išmetamųjų teršalų prognozių pateikimo, jei iš pateiktų duomenų matyti, kad nevykdomi 4 straipsnyje nurodyti išpareigojimai arba yra rizika, kad jie nebus vykdomi.

5. Valstybės narės, konsultuojasi su visuomene vadovaudamosi Direktyva 2003/35/EB, bei su kompetentingomis institucijomis, kurios, kaip tikėtina, dėl to, kad yra visais lygmenimis atsakingos už konkrečius aplinkosaugos klausimus oro taršos, kokybės ir valdymo srityse, bus suinteresuotos nacionalinių oro taršos valdymo programų įgyvendinimu – dėl nacionalinių oro taršos valdymo programų projektų ir visų svarbių atnaujinimų, prieš tas programas galutinai priimdamos.

6. Prireikus vykdomos tarpvalstybinės konsultacijos.

7. Komisija sudaro palankias sąlygas nacionalinių oro taršos valdymo programų rengimui ir įgyvendinimui, prireikus keičiantis gerąja praktika.

8. Komisijai pagal 16 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiama ši direktyva, kiek tai susiję su III priedo 2 dalies priderinimu prie pokyčių, įskaitant techninę pažangą, susijusių su TTOTP konvencija.

9. Komisija gali parengti nacionalinių oro taršos valdymo programų rengimo ir įgyvendinimo gaires.
10. Be to, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato nacionalinių oro taršos valdymo programų formą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 17 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

7 straipsnis

Finansinė parama

Komisija stengiasi sudaryti palankesnes galimybes pasinaudoti esamų Sąjungos fondų lėšomis vadovaujantis tuos fondus reglamentuojančiomis teisės nuostatomis, kad būtų remiamos priemonės, kurių reikia imtis šios direktyvos tikslams įgyvendinti.

Tie Sąjungos fondai apima dabartinių ir ateityje prieinamą finansavimą pagal, *inter alia*,:

- a) bendrąją mokslinių tyrimų ir inovacijų programą;
- b) Europos struktūrinius ir investicijų fondus, įskaitant atitinkamą finansavimą pagal bendrą žemės ūkio politiką;
- c) priemones aplinkos ir klimato politikos srities veiksams finansuoti, kaip antai LIFE programą.

Komisija įvertina galimybę įdiegti vieno langelio principą, kad suinteresuotoji šalis galėtų lengvai patikrinti galimybes gauti Sąjungos finansavimą ir procedūras, susijusias su prieiga prie projektų, kuriais sprendžiami oro taršos klausimai.

8 straipsnis

Nacionalinės išmetamųjų teršalų apskaitos ir prognozės bei informacinės apskaitos ataskaitos

1. Valstybės narės, vadovaudamosi I priedo A lentelėje nustatytais reikalavimais, parengia ir kasmet atnaujina nacionalines toje lentelėje nustatytų išmetamųjų teršalų apskaitas.

Valstybės narės, vadovaudamosi I priedo B lentelėje nustatytais reikalavimais, gali parengti ir kasmet atnaujinti nacionalines toje lentelėje nustatytų išmetamųjų teršalų apskaitas.

2. Valstybės narės, vadovaudamosi I priedo C lentelėje nustatytais reikalavimais, parengia ir kas ketverius metus atnaujina nacionalines išmetamųjų teršalų erdvinio pasiskirstymo apskaitas ir didelių sutelktųjų taršos šaltinių apskaitas, o kas dvejus metus – toje lentelėje nustatytų išmetamųjų teršalų nacionalines prognozes.

3. Valstybės narės, vadovaudamosi I priedo D lentelėje nustatytais reikalavimais, parengia informacinę apskaitos ataskaitą, pridedamą prie 1 ir 2 dalyse nurodytų nacionalinių išmetamųjų teršalų apskaitų ir prognozių.

4. Valstybės narės, pasirinkusios 5 straipsnyje numatytą lankstumo priemonę, į atitinkamų metų informacinę apskaitos ataskaitą įtraukia informaciją, patvirtinančią, kad naudojant tą lankstumo priemonę laikomasi atitinkamų sąlygų, nustatytų 5 straipsnio 1 dalyje ir IV priedo 4 dalyje arba, kai taikoma, 5 straipsnio 2, 3 arba 4 dalyse.

5. Valstybės narės, vadovaudamosi IV priedu, parengia ir atnaujina nacionalines išmetamųjų teršalų apskaitas (įskaitant, jei tinkama, patikslintas nacionalines išmetamųjų teršalų apskaitas), nacionalines išmetamųjų teršalų prognozes, nacionalines išmetamųjų teršalų erdvinio pasiskirstymo apskaitas, didelių sutelktųjų taršos šaltinių apskaitas ir pridedamas informacines apskaitos ataskaitas.

6. Komisija, kuriai padeda Europos aplinkos agentūra, remdamasi šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodyta informacija, kasmet parengia ir atnaujinama I priede nurodytų išmetamųjų teršalų Sąjungos masto išmetamųjų teršalų apskaitas ir informacinę apskaitos ataskaitą, kas dvejus metus – Sąjungos masto išmetamųjų teršalų prognozes, o kas ketverius metus – Sąjungos masto išmetamųjų teršalų erdvinio pasiskirstymo apskaitas ir Sąjungos masto didelių sutelktųjų taršos šaltinių apskaitas.

7. Komisijai pagal 16 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiama ši direktyva, kiek tai susiję su I ir IV priedų priderinimo prie pokyčių, įskaitant technikos ir mokslo pažangą, susijusių su TTOTP konvencija.

9 straipsnis

Oro taršos poveikio stebėseną

1. Valstybės narės užtikrina neigiamo oro taršos poveikio ekosistemoms stebėseną, pagrįstą stebėjimo vietų tinklu, kuris apima joms būdingų tipų gėlo vandens, natūralias, pusiau natūralias ir miško ekosistemas, taikydamos ekonomiškai efektyvų ir rizikos vertinimu grindžiamą požiūrį.

Tuo tikslu valstybės narės koordinuoja veiksmus su kitomis stebėsenos programomis, parengtomis remiantis Sąjungos teisės aktais, įskaitant Direktyvą 2008/50/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB ⁽¹⁾ bei Tarybos direktyvą 92/43/EEB ⁽²⁾, ir atitinkamais atvejais, TTOTP konvenciją, ir, kai tinkama, naudoja pagal tas programas surinktus duomenis.

Siekdamos įgyvendinti šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus, valstybės narės gali naudoti V priede išvardytus neprivalomus stebėsenos rodiklius.

2. Renkant V priede nurodytą informaciją ir apie ją teikiant ataskaitas, gali būti naudojamos metodikos, nustatytos TTOTP konvencijoje, ir tos konvencijos Vadovai dėl tarptautinių bendradarbiavimo programų.

3. Komisijai pagal 16 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiama ši direktyva, kiek tai susiję su V priedo priderinimo prie technikos ir mokslo pažangos ir prie pokyčių, susijusių su TTOTP konvencija.

10 straipsnis

Valstybių narių ataskaitos

1. Valstybės narės savo pirmąsias nacionalines oro taršos valdymo programas Komisijai pateikia ne vėliau kaip 2019 m. balandžio 1 d.

Kai nacionalinė oro taršos valdymo programa yra atnaujinama pagal 6 straipsnio 4 dalį, atitinkama valstybė narė pateikia atnaujintą programą Komisijai per du mėnesius.

Komisija, atsižvelgdama į 4 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje nustatytus reikalavimus, išnagrinėja nacionalinę oro taršos valdymo programą ir jos atnaujinimus.

2. Valstybės narės, laikydamosi I priede nustatytų ataskaitų teikimo datų, pateikia Komisijai ir Europos aplinkos agentūrai savo nacionalines išmetamųjų teršalų apskaitas ir prognozes, nacionalines išmetamųjų teršalų erdvinio pasiskirstymo apskaitas, didelių sutelktųjų taršos šaltinių apskaitas bei informacines apskaitas ataskaitas, nurodytas 8 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse, bei, prireikus, 8 straipsnio 4 dalyje.

Tos ataskaitos turi būti suderintos su TTOTP konvencijos sekretoriatui teikiamomis ataskaitomis.

⁽¹⁾ 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).

⁽²⁾ 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).

3. Komisija, kuriai padeda Europos aplinkos agentūra, konsultuodamasi su atitinkamomis valstybėmis narėmis peržiūri nacionalinės išmetamųjų teršalų apskaitos duomenis pirmaisiais ataskaitiniais metais, o vėliau – reguliariai. Per tą peržiūrą:

- a) atliekamos patikros, siekiant patikrinti pateiktos informacijos skaidrumą, tikslumą, nuoseklumą, palyginamumą ir išsamumą;
- b) atliekamos patikros, siekiant nustatyti atvejus, kai apskaitos duomenys parengiami nesilaikant pagal tarptautinę teisę, visų pirma TTOTP konvenciją, nustatytų reikalavimų;
- c) tam tikrais atvejais apskaičiuojamos būtinos susijusios techninės pataisos, konsultuojantis su atitinkama valstybe nare.

Kai atitinkamai valstybei narei ir Komisijai nepavyksta pasiekti susitarimo dėl techninių pataisų pagal c punktą būtinumo arba turinio, Komisija priima sprendimą, kuriuo nustatomos techninės pataisos, kurias turi taikyti atitinkama valstybė narė.

4. Valstybės narės Komisijai ir Europos aplinkos agentūrai praneša šią 9 straipsnyje nurodytą informaciją:

- a) ne vėliau kaip 2018 m. liepos 1 d., o vėliau kas ketverius metus – kur yra stebėsenos vietos ir susijusius rodiklius, naudojamus oro taršos poveikio stebėsenos tikslais, ir
- b) ne vėliau kaip 2019 m. liepos 1 d., o vėliau kas ketverius metus – 9 straipsnyje nurodytus stebėsenos duomenis.

11 straipsnis

Komisijos teikiamos ataskaitos

1. Komisija ne vėliau kaip 2020 m. balandžio 1 d., o vėliau kas ketverius metus teikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitas dėl įgyvendinant šią direktyvą padarytos pažangos ir, įskaitant šios direktyvos prisidėjimą siekiant 1 straipsnyje nurodytų tikslų, įskaitant:

- a) pažangą, susijusią su:
 - i) orientaciniais išmetamųjų teršalų lygiais ir išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimais, nurodytais 4 straipsnyje ir, kai taikoma, jų nesilaikymo atveju nurodo to priežastis;
 - ii) aplinkos oro kokybės lygiais, atitinkančiais Pasaulio sveikatos organizacijos paskelbtose oro kokybės gairėse numatytus lygius;
 - iii) Sąjungos biologinės įvairovės ir ekosistemų tikslais pagal 7-ąją aplinkosaugos veiksmų programą;
- b) tolesnių priemonių, kurių reikia imtis Sąjungos ir valstybių narių lygmeniu norint pasiekti a punkte nurodytus tikslus, identifikavimą;
- c) Sąjungos fondų lėšų, skirtų remti priemones, kurių imtasi siekiant įgyvendinti šios direktyvos tikslus, panaudojimą;
- d) pagal 10 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą Komisijos atlikto nacionalinių oro taršos valdymo programų ir jų atnaujinimų nagrinėjimo rezultatus;
- e) šios direktyvos poveikio sveikatai, aplinkai, taip pat socialinio ir ekonominio poveikio įvertinimą.

2. Jei ataskaitoje nurodoma, kad orientacinių išmetamųjų teršalų lygiai ir išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimų, nurodytų 4 straipsnyje, gali būti nesilaikoma dėl neveiksmingų Sąjungos oro taršos šaltinių kontrolės teisės aktų, įskaitant dėl jų įgyvendinimo valstybių narių lygmeniu, Komisija, kai tinkama, nustato, ar reikalingi tolesni veiksmai, taip pat atsižvelgdama ir į jų įgyvendinimo poveikį sektoriams. Prireikus Komisija pateikia pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, be kita ko, dėl naujų oro taršos šaltinių kontrolės teisės aktų, kad būtų užtikrintas pagal šią direktyvą nustatytų įsipareigojimų vykdymas.

12 straipsnis

Europos švaraus oro forumas

Komisija įsteigia Europos švaraus oro forumą, siekdama teikti gaires ir sudaryti palankesnes sąlygas koordinuotai įgyvendinti Sąjungos teisės aktus ir politiką oro kokybės gerinimo srityje, reguliariai suburiant visus suinteresuotuosius subjektus, įskaitant valstybių narių kompetentingas institucijas visais atitinkamais lygmenimis, Komisiją, pramonę, pilietinę visuomenę ir mokslininkų bendruomenę. Europos švaraus oro forume turi būti keičiamasi patirtimi ir gerąja praktika, be kita ko, susijusia su išmetamųjų teršalų būstų šildymo ir kelių transporto sektoriuje kiekio mažinimu, kuriais gali būti remiamasi rengiant nacionalines oro taršos valdymo programas ir kurie gali padėti užtikrinti jų įgyvendinimą.

13 straipsnis

Peržiūra

1. Remdamasi 11 straipsnio 1 dalyje nurodytomis ataskaitomis, Komisija ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d. atlieka šios direktyvos peržiūrą, siekdama užtikrinti pažangą siekiant 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų tikslų, visų pirma atsižvelgdama į mokslo ir technikos pažangą ir į Sąjungos klimato bei energetikos politikos įgyvendinimą.

Jei tikslinga, Komisija pateikia pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo išpareigojimų laikotarpiui po 2030 m.

2. Amoniako atžvilgiu Komisija savo peržiūroje visų pirma įvertina:

- a) naujausius mokslinius įrodymus;
- b) 2014 m. JT EEK Amoniako kiekio, išmetamo iš žemės ūkio šaltinių, prevencijos ir mažinimo gairių (toliau – Amoniakui skirtų gairių dokumentas) ⁽¹⁾, JT EEK Geros žemės ūkio praktikos, susijusios su išmetamo amoniako kiekio mažinimu, pagrindų kodekso ⁽²⁾, kurie paskutinį kartą buvo peržiūrėti 2014 m., atnaujinimus;
- c) geriausių prieinamų gamybos būdų, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/75/ES ⁽³⁾ 3 straipsnio 10 punkte, atnaujinimus;
- d) agrarinės aplinkosaugos priemonės pagal bendrą žemės ūkio politiką.

3. Remdamasi praneštais duomenimis apie nacionalinius išmetamo gyvsidabrio kiekius, Komisija įvertina jo poveikį siekiant 1 straipsnio 2 dalyje nustatytų tikslų ir apsvaisto tų išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo priemones, ir prirėikus pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

14 straipsnis

Galimybė susipažinti su informacija

1. Valstybės narės, laikydamosi Direktyvos 2003/4/EB, užtikrina, kad toliau nurodyta informacija būtų aktyviai ir sistemingai skleidžiama visuomenei, ją skelbdamos viešai prieinamoje interneto svetainėje:

- a) nacionalinės oro taršos valdymo programos ir visi jų atnaujinimai;
- b) nacionalinės išmetamųjų teršalų apskaitos (įskaitant, kai taikytina, patikslintas nacionalines išmetamųjų teršalų apskaitas), nacionalinės išmetamųjų teršalų prognozės, informacinės apskaitos ataskaitos ir Komisijai pagal 10 straipsnį teikiamos papildomos ataskaitos bei informacija.

⁽¹⁾ Sprendimas 2012/11, ECE/EB/AIR/113/Add. 1.

⁽²⁾ Sprendimas ECE/EB.AIR/127, 36e dalis.

⁽³⁾ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamųjų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

2. Komisija, laikydama Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1367/2006 ⁽¹⁾, užtikrina aktyvią ir sistemingą visos Sąjungos išmetamųjų teršalų apskaitų ir prognozių bei informacinių apskaitos ataskaitų sklaidą visuomenei jas skelbdama viešai prieinamoje interneto svetainėje.
3. Komisija savo svetainėje skelbia:
 - a) pagrindines prielaidas kiekvienai valstybei narei jų nacionalinio išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo potencialo, kuriomis remtasi rengiant TOTS 16, nustatymo tikslais;
 - b) susijusių Sąjungos oro taršos šaltinių kontrolės teisės aktų sąrašą; ir
 - c) 10 straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje nurodyto nagrinėjimo rezultatus.

15 straipsnis

Bendradarbiavimas su trečiosiomis valstybėmis ir veiksmų koordinavimas su tarptautinėmis organizacijomis

Nedarant poveikio SESV 218 straipsniui, Sąjunga ir valstybės narės prireikus siekia vykdyti dvišalį ir daugiašalį bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis ir koordinuoti veiksmus su atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis, kaip antai, Jungtinių Tautų aplinkos programa (UNEP), JT EEK, Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacija (FAO), Tarptautine jūrų organizacija (TJO) ir Tarptautine civilinės aviacijos organizacija (ICAO), be kita ko, keisdamosi informacija, susijusia su techniniais ir moksliniais tyrimais bei plėtra, ir taip siekdamos sudaryti geresnę pagrindą, kuriuo remiantis būtų sudarytos palankesnės sąlygos išmetamųjų teršalų kiekiui mažinti.

16 straipsnis

Igaliojimų delegavimas

1. Igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 6 straipsnio 8 dalyje, 8 straipsnio 7 dalyje ir 9 straipsnio 3 dalyje nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2016 m. gruodžio 31 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais igaliojimais ataskaitą. Igaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 6 straipsnio 8 dalyje, 8 straipsnio 7 dalyje ir 9 straipsnio 3 dalyje nurodytus deleguotuosius igaliojimus. Sprendimu dėl igaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą, Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais, vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais ⁽²⁾.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 6 straipsnio 8 dalį, 8 straipsnio 7 dalį ir 9 straipsnio 3 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jei per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

⁽¹⁾ 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1367/2006 dėl Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimančias sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatų taikymo Bendrijos institucijoms ir organams (OL L 264, 2006 9 25, p. 13).

⁽²⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

*17 straipsnis***Komiteto procedūra**

1. Komisijai padeda Aplinkos oro kokybės komitetas, įsteigtas pagal Direktyvos 2008/50/EB 29 straipsnį. Tas komitetas – komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

*18 straipsnis***Sankcijos**

Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.

*19 straipsnis***Direktyvos 2003/35/EB dalinis pakeitimas**

Į Direktyvos 2003/35/EB I priedą įtraukiamas šis punktas:

- „g) 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir kuria panaikinama Direktyva 2001/81/EB (*), 6 straipsnio 1 dalis.

(*) OL L 344, 2016 12 17, p. 1.“

*20 straipsnis***Perkėlimas į nacionalinę teisę**

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip 2018 m. liepos 1 d.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad 10 straipsnio 2 dalies būtų laikomasi nuo 2017 m. vasario 15 d.

Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

21 straipsnis

Panaikinimas ir pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Direktyva 2001/81/EB panaikinama nuo 2018 m. liepos 1 d.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos:

- a) Direktyvos 2001/81/EB 1 ir 4 straipsniai bei I priedas toliau taikomi iki 2019 m. gruodžio 31 d.;
- b) Direktyvos 2001/81/EB 7 ir 8 straipsniai bei III priedas panaikinami nuo 2016 m. gruodžio 31 d.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir aiškinamos pagal VI priede pateiktą atitikties lentelę.

2. Iki 2019 m. gruodžio 31 d. valstybės narės gali taikyti šios direktyvos 5 straipsnio 1 dalį, kiek tai susiję su Direktyvos 2001/81/EB 4 straipsnyje ir I priede nustatytais išmetamųjų teršalų ribomis.

22 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja 2016 m. gruodžio 31 d.

23 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2016 m. gruodžio 14 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
M. SCHULZ

Tarybos vardu
Pirmininkas
I. KORČOK

I PRIEDAS

I ATMOSFERĄ IŠMETAMŲ TERŠALŲ STEBĖSENA IR ATASKAITŲ TEIKIMAS

A lentelė

Metinių ataskaitų apie išmetamuosius teršalus teikimo reikalavimai, kaip nurodyta 8 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje

Elementas	Teršalai	Laiko eilutė	Ataskaitų teikimo datos
Bendras valstybėje narėje išmestų teršalų kiekis pagal NFR ⁽¹⁾ nustatytą šaltinio kategoriją ⁽²⁾	— SO ₂ , NO _x , NMLOJ, NH ₃ , CO — sunkieji metalai (Cd, Hg, Pb) ⁽³⁾ — POT ⁽⁴⁾ (bendras PAA ⁽⁵⁾ kiekis, benzo(a)pirenas, benzo(b)fluorantenas, benzo(k)fluorantenas, indeno(1,2,3-cd)pirenas, dioksinai ir furanai, PCB ⁽⁶⁾ , HCB ⁽⁷⁾)	Kasmet nuo 1990 m. iki metų, nustatomų iš ataskaitinių metų atėmus 2 (X-2)	vasario 15 d. ⁽⁹⁾
Bendras valstybėje narėje išmestų teršalų kiekis pagal NFR nustatytą šaltinio kategoriją ⁽²⁾	— KD _{2,5} , KD ₁₀ ⁽⁸⁾ ir, jei turima duomenų, juodoji anglis	Kasmet nuo 2000 m. iki metų, nustatomų iš ataskaitinių metų atėmus 2 (X-2)	vasario 15 d. ⁽⁹⁾

⁽¹⁾ I atmosferą išmetamų teršalų nomenklatūra (NFR), numatyta TTOTP konvencijoje.

⁽²⁾ Apie natūralių išmetamųjų teršalų kiekį pranešama laikantis metodikų, nustatytų TTOTP konvencijoje ir EMEP/EEE gairėse dėl išmetamųjų oro teršalų apskaitos. Jis neįtraukiamas į bendrą valstybėje narėje išmestų teršalų kiekį ir apie jį pranešama atskirai.

⁽³⁾ Cd (kadmis), Hg (gyvsidabris), Pb (švinas).

⁽⁴⁾ POT (patvarieji organiniai teršalai).

⁽⁵⁾ PAA (policikliniai aromatiniai angliavandeniliai).

⁽⁶⁾ PCB (polichlorinuoti bifenilai).

⁽⁷⁾ HCB (heksachlorobenzenas).

⁽⁸⁾ KD₁₀ – dalelės, kurių aerodinaminis skersmuo yra 10 mikrometrų (µm) arba mažesnis.

⁽⁹⁾ Pataisytos ataskaitos pakartotinai pateikiamos ne vėliau kaip per keturias savaites ir jose išsamiai paaiškinami atlikti pataisymai.

B lentelė

Metinių ataskaitų apie išmetamuosius teršalus teikimo reikalavimai, kaip nurodyta 8 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje

Elementas	Teršalai	Laiko eilutė	Ataskaitos teikimo data
Bendras valstybėje narėje išmestų teršalų kiekis pagal NFR nustatytą šaltinio kategoriją ⁽¹⁾	— sunkieji metalai (As, Cr, Cu, Ni, Se ir Zn ir jų junginiai) ⁽²⁾ — BSDK ⁽³⁾	Kasmet nuo 1990 m. (dėl BSDK – nuo 2000 m.) iki metų, nustatomų iš ataskaitinių metų atėmus 2 (X-2)	vasario 15 d.

⁽¹⁾ apie natūralių išmetamųjų teršalų kiekį pranešama laikantis metodikų, nustatytų TTOTP konvencijoje ir EMEP/EEE gairėse dėl išmetamųjų oro teršalų apskaitos. Jis neįtraukiamas į bendrą valstybėje narėje išmestų teršalų kiekį ir apie jį pranešama atskirai.

⁽²⁾ As (arsenas), Cr (chromas), Cu (varis), Ni (nikelis), Se (selenas), Zn (cinkas).

⁽³⁾ BSDK (bendras suspenduotų dalelių kiekis).

C lentelė

Teikiamų ataskaitų apie išmetamuosius teršalus ir jų prognozes reikalavimai, kaip nurodyta 8 straipsnio 2 dalyje

Elementas	Teršalai	Laiko eilutė ir (arba) tiksliniai metai	Ataskaitų teikimo datos
Nacionaliniai išmetamųjų teršalų erdvinio pasiskirstymo duomenys pagal šaltinio kategoriją (GNFR)	<ul style="list-style-type: none"> — SO₂, NO_x, NMLOJ, CO, NH₃, KD₁₀, KD_{2,5} — sunkieji metalai (Cd, Hg, Pb) — POT (bendras PAA kiekis, HCB, PCB, dioksinai ir furanai) — Juodoji anglis (jei turima duomenų) 	Kas ketverius metus už metus, nustatomus iš ataskaitinių metų atėmus 2 (X-2) nuo 2017 m.	gegužės 1 d. (1)
Dideli sutelktieji taršos šaltiniai pagal šaltinio kategoriją (GNFR)	<ul style="list-style-type: none"> — SO₂, NO_x, NMLOJ, CO, NH₃, KD₁₀, KD_{2,5} — sunkieji metalai (Cd, Hg, Pb) — POT (bendras PAA kiekis, HCB, PCB, dioksinai ir furanai) — Juodoji anglis (jei turima duomenų) 	Kas ketverius metus už metus, nustatomus iš ataskaitinių metų atėmus 2 (X-2) nuo 2017 m.	gegužės 1 d. (1)
Numatomas išmetamųjų teršalų kiekis pagal sugrupuotą NFR	<ul style="list-style-type: none"> — SO₂, NO_x, NH₃, NMLOJ, KD_{2,5} ir, jei turima duomenų, juodoji anglis 	Kas dvejus metus, įtraukiant prognozavimo metus – 2020 m., 2025 m., 2030 m. ir, jei turima duomenų, 2040 m. ir 2050 m. nuo 2017 m.	kovo 15 d.

(1) Pataisytos ataskaitos pakartotinai pateikiamos per keturias savaites ir jose išsamiai paaiškinami atlikti pataisymai.

D lentelė

Metinių ataskaitų apie 8 straipsnio 3 dalyje nurodytą informacinę apskaitos ataskaitą teikimo reikalavimai

Elementas	Teršalai	Laiko eilutė ir (arba) tiksliniai metai	Ataskaitų teikimo datos
Informacinė apskaitos ataskaita	<ul style="list-style-type: none"> — SO₂, NO_x, NMLOJ, NH₃, CO, KD_{2,5}, KD₁₀ — sunkieji metalai (Cd, Hg, Pb) ir juodoji anglis — POT (bendras PAA kiekis, benzo(a)pirenas, benzo(b)fluorantenas, benzo(k)fluorantenas, indeno(1,2,3-cd)pirenas, dioksinai ir furanai, PCB, HCB) — Jei turima duomenų, sunkieji metalai (As, Cr, Cu, Ni, Se ir Zn ir jų junginiai) ir BSDK 	Visais metais (kaip nurodyta A, B ir C lentelėse)	kovo 15 d.

II PRIEDAS

NACIONALINIAI IŠMETAMŲJŲ TERŠALŲ KIEKIO MAŽINIMO ĮSIPAREIGIJIMAI

A lentelė

Išmetamo sieros dioksido (SO₂), azoto oksidų (NO_x) ir nemetaninių lakiųjų organinių junginių (NMLOJ) kiekio mažinimo įsipareigojimai. Mažinimo įsipareigojimai, nustatyti 2005 m. kaip baziniams metams, o kelių transporto sektoriuje taikomi išmetamų teršalų kiekiui, apskaičiuotam remiantis parduotu kuru (*).

Valstybė narė	Sumažintina SO ₂ dalis, palyginti su 2005 m.		Sumažintina NO _x dalis, palyginti su 2005 m.		Sumažintina NMLOJ dalis, palyginti su 2005 m.	
	Bet kuriais metais nuo 2020 m. iki 2029 m.	Bet kuriais metais nuo 2030 m.	Bet kuriais metais nuo 2020 m. iki 2029 m.	Bet kuriais metais nuo 2030 m.	Bet kuriais metais nuo 2020 m. iki 2029 m.	Bet kuriais metais nuo 2030 m.
Belgija	43 %	66 %	41 %	59 %	21 %	35 %
Bulgarija	78 %	88 %	41 %	58 %	21 %	42 %
Čekijos Respublika	45 %	66 %	35 %	64 %	18 %	50 %
Danija	35 %	59 %	56 %	68 %	35 %	37 %
Vokietija	21 %	58 %	39 %	65 %	13 %	28 %
Estija	32 %	68 %	18 %	30 %	10 %	28 %
Graikija	74 %	88 %	31 %	55 %	54 %	62 %
Ispanija	67 %	88 %	41 %	62 %	22 %	39 %
Prancūzija	55 %	77 %	50 %	69 %	43 %	52 %
Kroatija	55 %	83 %	31 %	57 %	34 %	48 %
Airija	65 %	85 %	49 %	69 %	25 %	32 %
Italija	35 %	71 %	40 %	65 %	35 %	46 %
Kipras	83 %	93 %	44 %	55 %	45 %	50 %
Latvija	8 %	46 %	32 %	34 %	27 %	38 %
Lietuva	55 %	60 %	48 %	51 %	32 %	47 %
Liuksemburgas	34 %	50 %	43 %	83 %	29 %	42 %
Vengrija	46 %	73 %	34 %	66 %	30 %	58 %
Malta	77 %	95 %	42 %	79 %	23 %	27 %
Nyderlandai	28 %	53 %	45 %	61 %	8 %	15 %
Austrija	26 %	41 %	37 %	69 %	21 %	36 %
Lenkija	59 %	70 %	30 %	39 %	25 %	26 %

Valstybė narė	Sumažintina SO ₂ dalis, palyginti su 2005 m.		Sumažintina NO _x dalis, palyginti su 2005 m.		Sumažintina NMLOJ dalis, palyginti su 2005 m.	
	Bet kuriais metais nuo 2020 m. iki 2029 m.	Bet kuriais metais nuo 2030 m.	Bet kuriais metais nuo 2020 m. iki 2029 m.	Bet kuriais metais nuo 2030 m.	Bet kuriais metais nuo 2020 m. iki 2029 m.	Bet kuriais metais nuo 2030 m.
Portugalija	63 %	83 %	36 %	63 %	18 %	38 %
Rumunija	77 %	88 %	45 %	60 %	25 %	45 %
Slovėnija	63 %	92 %	39 %	65 %	23 %	53 %
Slovakija	57 %	82 %	36 %	50 %	18 %	32 %
Suomija	30 %	34 %	35 %	47 %	35 %	48 %
Švedija	22 %	22 %	36 %	66 %	25 %	36 %
Jungtinė Karalystė	59 %	88 %	55 %	73 %	32 %	39 %
ES 28	59 %	79 %	42 %	63 %	28 %	40 %

(*) Valstybės narės, kurias pasirinko naudoti bendrą valstybėje narėje išmetamų teršalų kiekį, apskaičiuotą pagal sunaudotą kurą, kaip atitikties pagrindą pagal TTOTP konvenciją, gali toliau laikytis to pasirinkimo, kad būtų užtikrintas tarptautinės ir Sąjungos teisės suderinamumas.

B lentelė

Išmetamo amoniako (NH₃) ir smulkiųjų kietųjų dalelių (KD_{2,5}) kiekio mažinimo įsipareigojimai. Mažinimo įsipareigojimai, nustatyti 2005 m. kaip baziniams metams, o kelių transporto sektoriuje taikomi išmetamų teršalų kiekiui, apskaičiuotam remiantis parduotu kuru (*).

Valstybė narė	Sumažintina NH ₃ dalis, palyginti su 2005 m.		Sumažintina KD _{2,5} dalis, palyginti su 2005 m.	
	Bet kuriais metais nuo 2020 m. iki 2029 m.	Bet kuriais metais nuo 2030 m.	Bet kuriais metais nuo 2020 m. iki 2029 m.	Bet kuriais metais nuo 2030 m.
Belgija	2 %	13 %	20 %	39 %
Bulgarija	3 %	12 %	20 %	41 %
Čekijos Respublika	7 %	22 %	17 %	60 %
Danija	24 %	24 %	33 %	55 %
Vokietija	5 %	29 %	26 %	43 %
Estija	1 %	1 %	15 %	41 %
Graikija	7 %	10 %	35 %	50 %
Ispanija	3 %	16 %	15 %	50 %
Prancūzija	4 %	13 %	27 %	57 %
Kroatija	1 %	25 %	18 %	55 %
Airija	1 %	5 %	18 %	41 %
Italija	5 %	16 %	10 %	40 %
Kipras	10 %	20 %	46 %	70 %
Latvija	1 %	1 %	16 %	43 %

Valstybė narė	Sumažintina NH ₃ dalis, palyginti su 2005 m.		Sumažintina KD _{2,5} dalis, palyginti su 2005 m.	
	Bet kuriais metais nuo 2020 m. iki 2029 m.	Bet kuriais metais nuo 2030 m.	Bet kuriais metais nuo 2020 m. iki 2029 m.	Bet kuriais metais nuo 2030 m.
Lietuva	10 %	10 %	20 %	36 %
Liuksemburgas	1 %	22 %	15 %	40 %
Vengrija	10 %	32 %	13 %	55 %
Malta	4 %	24 %	25 %	50 %
Nyderlandai	13 %	21 %	37 %	45 %
Austrija	1 %	12 %	20 %	46 %
Lenkija	1 %	17 %	16 %	58 %
Portugalija	7 %	15 %	15 %	53 %
Rumunija	13 %	25 %	28 %	58 %
Slovėnija	1 %	15 %	25 %	60 %
Slovakija	15 %	30 %	36 %	49 %
Suomija	20 %	20 %	30 %	34 %
Švedija	15 %	17 %	19 %	19 %
Jungtinė Karalystė	8 %	16 %	30 %	46 %
ES 28	6 %	19 %	22 %	49 %

(*) Valstybės narės, kurios pasirinko naudoti bendrą valstybėje narėje išmetamų teršalų kiekį, apskaičiuotą pagal sunaudotą kurą, kaip atitikties pagrindą pagal TTOTP konvenciją, gali toliau laikytis to pasirinkimo, kad būtų užtikrintas tarptautinės ir Sąjungos teisės suderinamumas.

III PRIEDAS

6 IR 10 STRAIPSNIUOSE NURODYTAS NACIONALINIŲ ORO TARŠOS VALDYMO PROGRAMŲ TURINYS

1 DALIS

Minimalus nacionalinių oro taršos valdymo programų turinys

1. Pirminėse nacionalinėse oro taršos valdymo programose, nurodytose 6 ir 10 straipsniuose, pateikiami bent šie elementai:
 - a) nacionalinė oro kokybės ir taršos politikos sistema, pagal kurią parengta programa, įskaitant:
 - i) politikos prioritetus ir jų ryšį su kitose susijusiose politikos srityse, įskaitant klimato kaitą ir tam tikrais atvejais žemės ūkį, pramonę ir transportą, nustatytais prioritetais;
 - ii) nacionalinėms, regionų ir vietos institucijoms suteiktą atsakomybę;
 - iii) vykdamą dabartinę politiką ir taikant dabartines priemones padarytą pažangą mažinant išmetamųjų teršalų kiekį ir gerinant oro kokybę, taip pat valstybių narių ir Sąjungos įsipareigojimų įvykdymo lygį;
 - iv) numatomą tolesnę pažangą, darant prielaidą, kad nebus keičiamos jau priimtos politikos kryptys ir priemonės;
 - b) politikos galimybės, į kurias atsižvelgta siekiant įvykdyti laikotarpio nuo 2020 m. iki 2029 m. ir laikotarpio po 2030 m. išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimus bei pasiekti 2025 m. nustatytus tarpinius išmetamųjų teršalų lygius ir prisidėti prie tolesnio oro kokybės gerinimo, ir jų analizė (įskaitant analizės metodą); jei turima duomenų, politikos ir priemonių poveikis (vertinant kiekvienos jų poveikį atskirai arba bendrai) išmetamųjų teršalų kiekio mažinimui, oro kokybei ir aplinkai, ir susijęs neapibrėžtumas;
 - c) atrinktos priemonės ir politika, kurias numatoma priimti, nurodant jų priėmimo, įgyvendinimo bei peržiūros tvarkaraštį ir atsakingas kompetentingas institucijas;
 - d) jei taikoma, paaiškinimas, kodėl nesiimant priemonių, dėl kurių būtų patiriamos neproporcingos išlaidos, negali būti užtikrinti 2025 m. orientaciniai išmetamųjų teršalų lygiai;
 - e) jei taikoma, ataskaita apie 5 straipsnyje nurodytų lankstumo priemonių naudojimą ir poveikį aplinkai, kilusį dėl tokio naudojimo;
 - f) vertinimas, kaip įgyvendinant pasirinktą politiką ir priemones užtikrinamas suderinamumas su kitose susijusiose politikos srityse nustatytais planais ir programomis.
2. Atnaujinant nacionalines oro taršos valdymo programas, nurodytas 6 ir 10 straipsniuose, įtraukiami bent šie elementai:
 - a) įgyvendinant programą, mažinant išmetamųjų teršalų kiekį ir koncentraciją padarytos pažangos vertinimas;
 - b) visi svarbūs su politinėmis aplinkybėmis, vertinimais, programa arba su jos įgyvendinimo tvarkaraščiu susiję pokyčiai.

2 DALIS

6 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje nurodytos išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo priemonės

Valstybės narės atsižvelgia į atitinkamą Amoniakiui skirtų gairių dokumentą ir naudojami geriausiais prieinamais gamybos būdais vadovaudamasi Direktyva 2010/75/ES.

A. Išmetamo amoniako kiekio kontrolės priemonė

1. Valstybės narės, atsižvelgdamos į 2014 m. JT EEK Geros žemės ūkio praktikos, susijusios su išmetamo amoniako kiekio mažinimu, pagrindų kodeksą, parengia nacionalinį patariamąjį gerosios žemės ūkio praktikos, susijusios su išmetamo amoniako kiekio kontrole, kodeksą, kurį sudaro bent šie elementai:
 - a) azoto valdymas, atsižvelgiant į visą azoto ciklą;

- b) gyvulių šėrimo strategijos;
 - c) mažai taršūs mėšlo skleidimo būdai;
 - d) mažai taršios mėšlo laikymo sistemos;
 - e) mažai taršios gyvūnų laikymo sistemos;
 - f) galimybės apriboti amoniako, išmetamo naudojant mineralines trąšas, kiekį.
2. Valstybės narės gali sudaryti nacionalinį azoto balansą, kad remdamosi JT EEK Azoto balansų gairėse ⁽¹⁾ nustatytais principais galėtų stebėti bendro žemės ūkio sektoriuje išmetamo chemiškai aktyvaus azoto kiekio, įskaitant amoniaką, azoto suboksidą, amonį, nitratų ir nitritus, pokyčius.
3. Valstybės narės draudžia naudoti amonio karbonato trąšas ir gali sumažinti iš neorganinių trąšų išmetamą amoniako kiekį, taikydamos šiuos metodus:
- a) karbamido trąšos pakeičiamos amonio nitrato trąšomis;
 - b) jei toliau naudojamos karbamido trąšos, naudojami metodai, kuriuos taikant, kaip įrodyta, išmetamas amoniako kiekis sumažėja bent 30 %, palyginti su naudojant Amoniakui skirtų gairių dokumente aprašytą pamatinį metodą išmetamam kiekiui;
 - c) skatinama neorganines trąšas pakeisti organinėmis trąšomis, o jei toliau naudojamos neorganinės trąšos, jos paskleidžiamos atsižvelgiant į numatomą tręšiamų kultūrinių augalų ar pievų azoto ir fosforo poreikį, taip pat į dirvožemyje esantį maistinių medžiagų kiekį ir dirvožemio aprūpinimą maistinėmis trąšomis, naudojant kitas trąšas.
4. Valstybės narės gali sumažinti iš gyvulių mėšlo išmetamą amoniako kiekį, taikydamos šiuos metodus:
- a) mažina teršalų, išmetamų ariamą žemę ir pievas tręšiant srutomis ir kietu mėšlu, kiekį, naudojamos metodus, pagal kuriuos išmetamųjų teršalų sumažėja bent 30 %, palyginti su naudojant Amoniakui skirtų gairių dokumente aprašytą pamatinį metodą išmetamam kiekiui, ir tenkindamos šias sąlygas:
 - i) mėšlas ir srutos skleidžiami tik atsižvelgiant į numatomą tręšiamų kultūrinių augalų ar pievų maistinių azoto ir fosforo medžiagų poreikį, taip pat į dirvožemyje esantį maistinių medžiagų kiekį ir dirvožemio aprūpinimą maistinėmis trąšomis, naudojant kitas trąšas;
 - ii) mėšlas ir srutos neskleidžiami, jei tręšiama žemė yra įmirkusi, užtvindyta, išalusi ar padengta sniegu;
 - iii) pievoje srutos paskleidžiamos naudojant prikabinamąją žarną, prikabinamąją pavažą arba negiliai ar giliai įpurškiant;
 - iv) ant ariamos žemės paskleidžiamas mėšlas ir srutos įterpiamos į dirvožemį per keturias valandas nuo paskleidimo;
 - b) mažina teršalų, išmetamų iš mėšlo saugojimo vietų, esančių ne gyvūnų laikymo patalpose, kiekį, naudodamos šiuos metodus:
 - i) srutų saugyklose, pastatytose po 2022 m. sausio 1 d., naudojamos mažai taršios saugojimo sistemos ar metodai, pagal kuriuos, kaip įrodyta, išmetamas amoniako kiekis sumažėja bent 60 %, palyginti su naudojant Amoniakui skirtų gairių dokumente aprašytą pamatinį metodą išmetamam kiekiui, o jei naudojamos esamos srutų saugyklos, – išmetamas amoniako kiekis sumažėja bent 40 %;
 - ii) kieto mėšlo saugyklos yra uždengiamos;
 - iii) užtikrinama, kad ūkiai turėtų pakankamus mėšlo saugojimo pajėgumus, kad mėšlas būtų paskleidžiamas tik kultūrinių augalų augimui tinkamais laikotarpiais;
 - c) mažina iš gyvulių laikymo patalpų išmetamą teršalų kiekį, naudodamos sistemas, kurias taikant, kaip įrodyta, išmetamas amoniako kiekis sumažėja bent 20 %, palyginti su naudojant Amoniakui skirtų gairių dokumente aprašytą pamatinį metodą išmetamam kiekiui;
 - d) mažina iš mėšlo išmetamą teršalų kiekį, naudodamos šėrimo nedidelį baltymų kiekį turinčiais pašarais strategijas, kurias taikant, kaip įrodyta, išmetamas amoniako kiekis sumažėja bent 10 %, palyginti su naudojant Amoniakui skirtų gairių dokumente aprašytą pamatinį metodą išmetamam kiekiui.

⁽¹⁾ Sprendimas 2012/10, ECE/EB.AIR/113/Add. 1.

B. Išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo priemonės siekiant kontroliuoti išmetamą kietųjų dalelių ir juodosios anglies kiekį

1. Nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 ⁽¹⁾ II priedui dėl kompleksinės paramos, valstybės narės gali uždrausti žemės ūkio derliaus liekanas, atliekas ir miško liekanas deginti atviraime lauke.

Valstybės narės stebi, kaip laikomasi pagal pirmą pastraipą įgyvendinamo draudimo, ir užtikrina jo vykdymą. Bet kokios tokio draudimo išimtys taikomos tik prevencinių programų, kuriomis siekiama išvengti nekontroliuojamų gaisrų gamtoje, vykdyti maro kontrolę arba saugoti biologinę įvairovę, atveju.

2. Valstybės narės gali parengti nacionalinį patariamąjį gerosios žemės ūkio praktikos, siekiant tinkamai valdyti derliaus liekanas, kodeksą, remdamosi šiais metodais:

- a) dirvožemio struktūros gerinimo, įterpiant derliaus liekanas;
- b) derliaus liekanų geresnių įterpimo būdų taikymo;
- c) alternatyvaus derliaus liekanų naudojimo;
- d) dirvožemio derlingumo ir struktūros gerinimo, įterpiant mėšlą, reikalingą augalams kuo geriau augti, taip vengiant mėšlą (gyvūnų mėšlą, gilų šiaudų kraiką) deginti.

C. Poveikio mažiems ūkiams išvengimas

Imdamosi A ir B skirsniuose nurodytų priemonių valstybės narės užtikrina, kad būtų visapusiškai atsižvelgiama į poveikį mažiems ir labai mažiems ūkiams.

Pavyzdžiui, valstybės narės, atsižvelgdamos į taikomus mažinimo įsipareigojimus, prirėkus gali, jei įmanoma, mažiems ir labai mažiems ūkiams tų priemonių netaikyti.

⁽¹⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL L 347, 2013 12 20, p. 549).

IV PRIEDAS

5 IR 8 STRAIPSNIUOSE NURODYTI NACIONALINIŲ IŠMETAMŲJŲ TERŠALŲ APSKAITŲ IR PROGNOZIŲ, INFORMACINIŲ APSKAITŲ ATASKAITŲ IR PATIKSLINTŲ NACIONALINIŲ IŠMETAMŲJŲ TERŠALŲ APSKAITŲ RENGIMO IR ATNAUJINIMO METODAI

Valstybės narės parengia I priede nurodytų išmetamųjų teršalų nacionalines apskaitas, patikslintas tų išmetamųjų teršalų nacionalines apskaitas, kai tinkama, nacionalines išmetamųjų teršalų prognozes, nacionalines išmetamųjų teršalų erdvinio pasiskirstymo apskaitas, didelių sutelktųjų taršos šaltinių apskaitas ir informacines apskaitas ataskaitas, naudodamos TTOTP konvencijos šalių priimtus metodus (pateiktus Bendradarbiavimo programos tolimų oro teršalų pernašų Europoje monitoringo ir vertinimo srityje (EMEP) ataskaitų teikimo gairėse) ir toje konvencijoje nurodytas EMEP ir Europos aplinkos agentūros gaires (toliau – EMEP/EEE gairės). Be to, pagal tas pačias gaires parengiama papildoma informacija, visų pirma, veiklos duomenys, reikalingi nacionalinėms išmetamųjų teršalų apskaitoms ir prognozėms įvertinti.

Remiantis EMEP ataskaitų teikimo gairėmis nepažeidžiamos papildomos šiame priede nustatytos sąlygos ir su I priede nurodyta į atmosferą išmetamų teršalų nomenklatura, laiko eilutė ir ataskaitų teikimo datomis susiję reikalavimai.

1 DALIS

Nacionalinės metinės išmetamųjų teršalų apskaitos

1. Nacionalinės išmetamųjų teršalų apskaitos turi būti skaidrios, nuoseklios, palyginamos, išsamios ir tikslios.
2. Teršalai, išmetami iš nustatytų pagrindinių kategorijų šaltinių, apskaičiuojami pagal EMEP/EEE gairėse nustatytą metodiką, siekiant naudoti 2 arba aukštesnio lygio (išsamesnę) metodiką.

Valstybės narės, rengdamos nacionalines išmetamųjų teršalų apskaitas, gali naudoti kitas mokslškai pagrįstas ir palyginamas metodikas, jei taikant tas metodikas galima atlikti tikslesnius apskaičiavimus nei pagal EMEP/EEE gairėse numatytus metodus.

3. Kalbant apie transporto išmetamus teršalus, valstybės narės atlieka tokių išmetamųjų teršalų kiekio apskaičiavimus ir teikia apie juos ataskaitas, kurie yra suderinami su Eurostatui teikiamais nacionaliniais energijos balansais.
4. Kelių transporto sektoriuje išmetamų teršalų kiekis apskaičiuojamas ir jo ataskaitos teikiamos remiantis atitinkamoje valstybėje narėje parduoto kuro kiekiu ⁽¹⁾. Be to, valstybės narės gali ataskaitas apie kelių transporto priemonių išmetamus teršalus teikti remdamosi valstybėje narėje sunaudoto kuro kiekiu arba nuvažiuotų kilometrų skaičiumi.
5. Teikdamos ataskaitas apie metinį valstybėje narėje išmetamų teršalų kiekį, valstybės narės išmetamųjų teršalų kiekį išreiškia taikytinu vienetu, nurodytu TTOTP konvencijos NFR ataskaitų teikimo pavyzdyje.

2 DALIS

Nacionalinės išmetamųjų teršalų prognozės

1. Nacionalinės išmetamųjų teršalų prognozės yra skaidrios, nuoseklios, palyginamos, išsamios bei tikslios ir jose pateikiama bent ši informacija:
 - a) aiškiai nurodoma jau priimta ir planuojama priimti politika ir priemonės, į kurias atsižvelgta rengiant prognozes;
 - b) tam tikrais atvejais rengiant prognozes atliktos jautrumo analizės rezultatai;
 - c) pateikiamas metodikų, modelių, pagrindinių prielaidų ir pagrindinių įvesties bei išvesties parametrų aprašymas.
2. Išmetamųjų teršalų prognozės sudaromos ir sugrupuojamos pagal atitinkamus šaltinių sektorius. Valstybės narės, vadovaudamosi EMEP/EEE gairėse nustatytomis rekomendacijomis, kiekvieno teršalo atveju teikia prognozę, grindžiamą „esamomis priemonėmis“ (priimtomis priemonėmis), ir, jei taikoma, prognozę, grindžiamą „papildomomis priemonėmis“ (planuojamomis priemonėmis).

⁽¹⁾ Valstybės narės, kurios pasirinko naudoti bendrą valstybėje narėje išmetamų teršalų kiekį, apskaičiuotą pagal sunaudotą kurą, kaip atitiktis pagrindą pagal TTOTP konvenciją, gali toliau laikytis šio pasirinkimo, kad būtų užtikrintas tarptautinės ir Sąjungos teisės suderinamumas.

3. Nacionalinės išmetamųjų teršalų prognozės turi būti suderinamos su metine nacionaline x-3 metų išmetamųjų teršalų apskaita ir pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 525/2013 ⁽¹⁾ teikiamomis prognozėmis.

3 DALIS

Informacinė apskaitos ataskaita

Informacinės apskaitos ataskaitos rengiamos vadovaujantis EMEP ataskaitų teikimo gairėmis ir teikiamos naudojantis tose gairėse pateiktu apskaitos ataskaitų pavyzdžiu. Apskaitos ataskaitoje pateikiama bent ši informacija:

- a) konkrečių metodikų, prielaidų, teršalų išmetimo faktorių ir veiklos duomenų aprašymai, nuorodos, informacijos šaltiniai ir pasirinkimo priežastys;
- b) pagrindinių nacionalinių išmetamųjų teršalų šaltinių kategorijų aprašymas;
- c) informacija apie neapibrėžtumą, kokybės užtikrinimą ir tikrinimą;
- d) institucinių susitarimų dėl apskaitos rengimo aprašymas;
- e) perskaičiavimai ir planuojami patobulinimai;
- f) jei taikoma, informacija apie naudojamą 5 straipsnio 1, 2, 3 ir 4 dalyse numatytais lankstumo priemonėmis;
- g) jei taikoma, informacija apie nukrypimo nuo mažinimo trajektorijos, nustatytos pagal 4 straipsnio 2 dalį, priežastis, taip pat priemones, kurių imamasi siekiant laikytis tos trajektorijos;
- h) santrauka.

4 DALIS

Nacionalinių išmetamųjų teršalų apskaitų patikslinimas

1. Valstybė narė, kuri, remdamasi 5 straipsnio 1 dalimi, Komisijai teikia pasiūlymą patikslinti savo nacionalinę išmetamųjų teršalų apskaitą, į ją įtraukia bent šiuos patvirtinamuosius dokumentus:

- a) įrodymą, kad viršijamas (-i) susijęs (-ę) nacionalinis (-iai) išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimas (-ai);
- b) įrodymą, kiek po išmetamųjų teršalų apskaitos patikslinimo sumažėtų viršijimo lygis ir kiek tai padėtų laikytis susijusio (-ių) nacionalinio (-ių) išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimo (-ų);
- c) vertinimą, ar remiantis nacionalinėmis išmetamųjų teršalų prognozėmis tikėtina, kad neatlikus patikslinimo susijęs (-ę) nacionalinis (-iai) išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimas (-ai) bus įvykdytas (-i), ir kada;
- d) įrodymą, kad patikslinimas atitinka vieną ar daugiau iš toliau nurodytų trijų sąlygų. Prireikus gali būti daromos nuorodos į susijusius ankstesnius patikslinimus.
 - i) Jei tai naujos išmetamųjų teršalų šaltinių kategorijos, pateikiama:
 - įrodymas, kad nauja išmetamųjų teršalų šaltinio kategorija pripažįstama mokslinėje literatūroje ir (arba) EMEP/EEE gairėse,
 - įrodymas, kad tuo metu, kai buvo nustatomas išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimas, ši šaltinio kategorija nebuvo įtraukta į susijusią nacionalinę istorinių išmetamųjų teršalų apskaitą,
 - įrodymas, kad iš naujos kategorijos šaltinio išmetami teršalai yra viena iš priežasčių, dėl kurių valstybė narė negali įvykdyti savo išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimų, ir išsamus metodikos, duomenų ir išmetamųjų teršalų faktorių, kuriais remiantis prieita prie tos išvados, aprašymas.

⁽¹⁾ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 280/2004/EB (OL L 165, 2013 6 18, p. 13).

- ii) Jei iš konkrečių kategorijų šaltinių išmetamiems teršalams nustatyti naudojami labai skirtingi išmetamųjų teršalų faktoriai, pateikiama:
- pirminių išmetamųjų teršalų faktorių aprašymas, įskaitant išsamų mokslinio pagrindo, kuriuo remiantis buvo nustatytas išmetamųjų teršalų faktorius, aprašymą,
 - įrodymas, kad pirminiai išmetamųjų teršalų faktoriai naudoti nustatant išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimus,
 - atnaujintų išmetamųjų teršalų faktorių aprašymas, be kita ko, pateikiant išsamią informaciją apie mokslinį pagrindą, kuriuo remiantis nustatytas išmetamųjų teršalų faktorius,
 - išmetamųjų teršalų, apskaičiuotų naudojant pirminį ir atnaujintą išmetamųjų teršalų faktorius, kiekio palyginimas, kurie patvirtina, kad pasikeitę išmetamųjų teršalų faktoriai yra viena iš priežasčių, dėl kurių valstybė narė negali įvykdyti savo išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimų,
 - paaiškinimas, kuo remiantis spęsta, ar išmetamųjų teršalų faktorių pokyčiai yra reikšmingi.
- iii) Jei iš konkrečių kategorijų šaltinių išmetamiems teršalams nustatyti naudojamos labai skirtingos metodikos, pateikiama:
- naudotos pirminės metodikos aprašymas, be kita ko, pateikiant išsamią informaciją apie mokslinį pagrindą, kuriuo remiantis buvo nustatytas išmetamųjų teršalų faktorius,
 - įrodymas, kad pirminė metodika naudota nustatant išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimus,
 - naudojamos atnaujintos metodikos aprašymas, įskaitant išsamų mokslinio pagrindo ar rekomendacijos, kuriais remiantis ji buvo nustatyta, aprašymą,
 - išmetamųjų teršalų, apskaičiuotų naudojant pirminę ir atnaujintą metodikas, kiekio palyginimas, kuris patvirtina, kad pasikeitusi metodika yra viena iš priežasčių, dėl kurių valstybė narė negali įvykdyti savo išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo įsipareigojimo,
 - paaiškinimas, kuo remiantis spęsta, ar metodikos pokytis yra reikšmingas.
2. Jei patikslinimo procedūros grindžiamos panašiomis prielaidomis, valstybės narės gali pateikti tą pačią pagrindžiančią informaciją su sąlyga, kad kiekviena valstybė narė pateikia 1 dalyje nustatytą būtiną su ja susijusią informaciją.
3. Valstybės narės perskaičiuoja patikslintą išmetamųjų teršalų kiekį, kad užtikrintų kuo didesnę kiekvienų metų, kuriais taikomas (-i) patikslinimas (-ai), laiko eilutės nuoseklumą.
-

V PRIEDAS

9 STRAIPSNYJE NURODYTI NEPRIVALOMI ORO TARŠOS POVEIKIO STEBĖSENOS RODIKLIAI

- a) gėlo vandens ekosistemų atveju nustatomas biologinės žalos, įskaitant jautriesiems receptoriams (mikrofitams, makrofitams ir titnagdumbliams), mastas ir žuvų išteklių ar bestuburių nykimas;

pagrindinis rodiklis – rūgščių neutralizavimo geba, o pagalbiniai rodikliai – rūgštingumas (pH), ištirpusi sieros rūgšties druska (SO_4), nitratas (NO_3) ir ištirpusi organinė anglis:

mėginių ėmimo dažnumas – nuo karto per metus (per rudeninį ežerų vandens maišymosi ciklą) iki karto per mėnesį (upeliuose);

- b) žemės ekosistemų atveju vertinamas dirvožemio rūgštingumas, dirvožemio maistinių medžiagų netekimas, su azotu susijusi padėtis bei azoto balansas ir biologinės įvairovės nykimas:

- i) pagrindinis rodiklis – dirvožemio rūgštingumas: bazinių katijonų mainų frakcijos (sotinimas bazėmis) ir mainų aliuminis dirvožemyje:

mėginių ėmimo dažnumas – kas dešimt metų;

pagalbiniai rodikliai – pH, sieros rūgšties druska, nitratas, baziniai katijonai, aliuminio koncentracija dirvožemio tirpale:

mėginių ėmimo dažnumas – kasmet (jei taikoma);

- ii) pagrindinis rodiklis – nitratų išplovimas iš dirvožemio ($\text{NO}_{3,\text{leach}}$):

mėginių ėmimo dažnumas – kasmet;

- iii) pagrindinis rodiklis – anglies ir azoto santykis (C/N), o pagalbinis rodiklis – bendras azoto kiekis dirvožemyje (N_{tot}):

mėginių ėmimo dažnumas – kas dešimt metų;

- iv) pagrindinis rodiklis – maistingųjų medžiagų balansas (N/P, N/K, N/Mg) lapijoje:

mėginių ėmimo dažnumas – kas ketveri metai;

- c) žemės ekosistemų atveju vertinama ozono žala augmenijos augimui ir biologinei įvairovei:

- i) pagrindinis rodiklis – augmenijos augimas ir žala lapijai, pagalbinis rodiklis – anglies srautas (C_{flux}):

mėginių ėmimo dažnumas – kasmet;

- ii) pagrindinis rodiklis – srautu grindžiamų kritinių lygių viršijimas:

mėginių ėmimo dažnumas – kasmet per augimo sezoną.

—

VI PRIEDAS

ATTIKTIES LENTELĖ

Direktyva 2001/81/EB	Ši direktyva
1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnio pirma pastraipa ir antros pastraipos c, d ir e punktai	2 straipsnis
3 straipsnio e punktas	3 straipsnio 1 punktas
—	3 straipsnio 2, 3, 4, 5, 8, 9, 12 ir 13 punktai
3 straipsnio i punktas	3 straipsnio 6 punktas
3 straipsnio k punktas	3 straipsnio 7 punktas
3 straipsnio h punktas	3 straipsnio 10 punktas
3 straipsnio g punktas	3 straipsnio 11 punktas
4 straipsnis	4 straipsnio 1 ir 2 dalys
2 straipsnio antros pastraipos a ir b punktai	4 straipsnio 3 dalis
—	5 straipsnis
6 straipsnio 1 dalis	6 straipsnio 1 dalis
6 straipsnio 2 dalis	6 straipsnio 2 dalis ir 5–10 dalys
6 straipsnio 3 dalis	6 straipsnio 3 ir 4 dalys
—	7 straipsnis
7 straipsnio 1 dalis	8 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
—	8 straipsnio 1 dalies antra pastraipa ir 2–4 dalys
7 straipsnio 2 dalis	8 straipsnio 5 dalis
7 straipsnio 3 dalis	8 straipsnio 6 dalis
7 straipsnio 4 dalis	8 straipsnio 7 dalis
—	9 straipsnis
8 straipsnio 2 dalis	10 straipsnio 1 dalis
8 straipsnio 1 dalis	10 straipsnio 2 dalis
—	10 straipsnio 3 ir 4 dalys
9 straipsnis	11 straipsnis
—	12 straipsnis
10 straipsnis	13 straipsnis
6 straipsnio 4 dalis	14 straipsnio 1 dalis
7 straipsnio 3 dalis ir 8 straipsnio 3 dalis	14 straipsnio 2 ir 3 dalys
11 straipsnis	15 straipsnis
13 straipsnio 3 dalis	16 straipsnis
13 straipsnio 1 ir 2 dalys	17 straipsnis

Direktyva 2001/81/EB	Ši direktyva
14 straipsnis	18 straipsnis
—	19 straipsnis
15 straipsnis	20 straipsnis
—	21 straipsnis
16 straipsnis	22 straipsnis
17 straipsnis	23 straipsnis
8 straipsnio 1 dalis ir III priedas	I priedas
I priedas	II priedas
—	III, V ir VI priedai
III priedas	IV priedas

Komisijos pareiškimas dėl išmetamo metano kiekio peržiūros

Komisija mano, kad oro kokybės problema yra svarbi priežastis, dėl kurios reikėtų ir toliau peržiūrėti išmetamo metano kiekio pokyčius valstybėse narėse, siekiant sumažinti ozono koncentraciją ES ir skatinti tarptautiniu mastu mažinti išmetamo metano kiekį.

Komisija patvirtina, kad, remdamasi praneštais nacionaliniais išmetamųjų teršalų duomenimis, ji ketina toliau vertinti, koks yra išmetamo metano poveikis siekiant Direktyvos dėl tam tikrų atmosferos teršalų išmetimo nacionalinių ribų 1 straipsnio 2 dalyje nustatytų tikslų, ir apsvarstys, kokiomis priemonėmis būtų galima sumažinti tų išmetamųjų teršalų kiekį. Prireikus tuo tikslu Komisija pateiks teisinį pasiūlymą. Atlikdama vertinimą, Komisija atsižvelgs į šioje srityje dar tebevykdomus ir 2017 m. planuojamus užbaigti tyrimus ir į kitus tarptautinius pokyčius šioje srityje.
